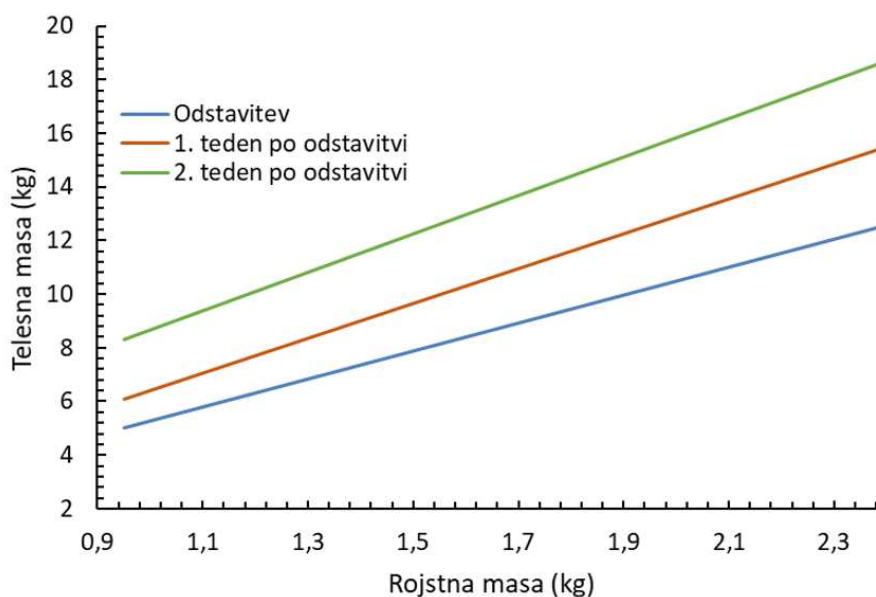

Postopki za uspešno rejo pujskov po odstavitvi

V poskusu na manjši kmetiji smo proučili postopke, ki v praksi omogočijo pujsku lažji prehod iz sesnega obdobja na čas po odstavitvi. Poskus je bil izveden na manjši kmetiji z 20 plemenskimi svinjami s sodobnimi genotipi. Potrebe prašičev avtohtone pasme so drugačne in jih premalo poznamo. Vemo, da so prašiči bolj skromni in primerni tudi za reje z omejenimi dejavniki za rejo prašičev, vseeno pa lahko nekatere ugotovitve iz sodobnih genotipov prenesemo tudi na avtohtono pasmo, da povečamo preživetev prašičev, zlasti v pujskov in tekačev, in ohranimo primerno kondicijo svinj.

V poskusu smo individualno tehtali pujske ob rojstvu, odstavitvi, teden in dva tedna po odstavitvi. V poskus je bilo vključenih 146 pujskov iz 12 gnezd. Gnezda smo razvrstili v kontrolno skupino z nespremenjenim načinom oskrbe sesnih in odstavljenih pujskov in poskusno skupino z dodajanjem krme pred odstavitvijo in dopolnitvami, ki jih je bilo mogoče uvesti v reji. V kontrolni skupini smo s pujski ravnali na način, kot so na kmetiji delali do sedaj in jih odstavili smo pri povprečni starosti 38,7 dni. Starost ob odstavitvi (37,0 dni) je bila krajša le za 1,7 dni.

Slika 11: Vpliv rojstne mase na rast pujskov sodobnih genotipov

Pujski so ob rojstvu tehtali povprečno 1,75 kg. S povečanjem rojstne mase za 100 g se je odstavitvena masa povečala za 0,48 kg, masa dva tedna po odstavitvi pa za 0,71 kg (slika 11). Vpliv rojstne mase na rast sesnih in odstavljenih pujskov v velik, zato je pomembno, da poskrbimo za primerno krmljenje v času brejosti. V prvi tretjini brejosti popravljamo kondicijo posameznih svinj, v drugi krijemo predvsem vzdrževalne potrebe, v zadnji tretjini brejosti pa krmino svinje obilneje. Ves čas brejosti imajo veliko voluminozne krme. Če vključujemo v obroke otavo, detelje, lucerno in podobno, lahko prihranimo na

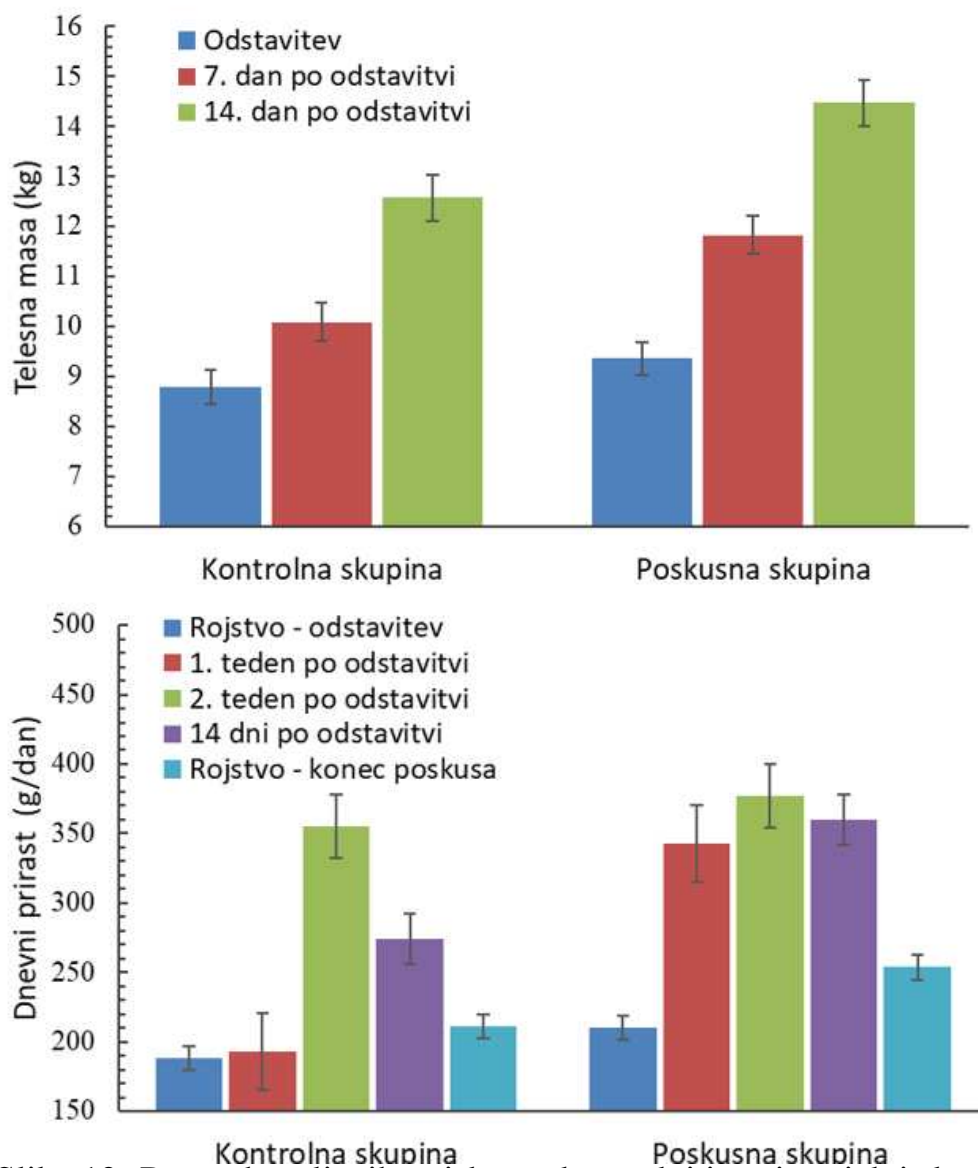
dražjih beljakovinskih komponentah. Trava pa mora biti mlada in skrbno skladiščena.

Masa ob odstavitvi je bila v poskusni skupini za 0,43 kg večja od mas v kontrolni skupini, v drugem tednu po odstavitvi se je razlika povečala na 1,65 kg (slika 12). Razliko med skupinama smo zaznali tudi pri dnevne priraste, ki so bili ob odstavitvi 19 g/dan večji v poskusni skupini, do konca poskusa pa že za 39 g/dan. V poskusni skupini se je masa pujska dva tedna po odstavitvi povečala za 0,43 kg z vsakim dodatnim odstavljenim pujskom, medtem ko se v kontrolni skupini zmanjša za 0,65 kg. To kaže na to, da so sesni pujski iz večjih gnezd, ki smo jih navajali na zauživanje krme, lažje prestali odstavitev in tudi bolje rasli. V poskusni skupini so bili pujski težji tudi, ko je bilo gnezdo številčnejše, kar kaže na to, da so sesni pujski iz poskusne skupine že zaužili pomembne količine krme. Pujski v kontrolni skupini pa so bili lažji, ko je bilo gnezdo večje, saj naj bi imela svinja z več pujski

S poskusom smo dokazali, da je dokrmeljevanje sesnih pujskov ugodno vplivalo na rast sesnih pujskov predvsem v večjih gnezdih in pujskov v prvih dveh tednih po odstavitvi. Tudi skrb za večjo rojstno maso pujskov se obrestuje, saj pujski hitreje rastejo. Poskus je bil premajhen, da bi naredili zaključke glede preživitvene sposobnosti.

Tudi manjšim rejcem avtohtone pasme bi priporočili, da bi hkrati prasilo več svinj v kratkem času, da bi lahko združevali odstavljene pujske, ki bi bili nekoliko bolj izenačeni v skupini. Prav tako tudi poskrbimo, da kar najbolj rastejo.

Poskus bi bilo smiselno ponoviti tako pri sodobnih genotipih kot avtohtoni pasmi. V ponoven poskus bi vključili več gnezd. Pujske bi v sesnem obdobju večkrat tehtali, po odstavitvi pa mase spremljali dokler ne dosežejo 30 kg, hkrati pa bi pitance preverili na liniji klanja oz. ob zakolu. Dobro pa bi bilo poiskati tudi možnost spremljanja zaužite krme med posameznimi tehtanji.

Slika 12: Rast odstavljenih pujskov v kontrolni in primerjalni skupini

Pripravili:
Suzana Krhlanko
prof. dr. Milena Kovač